

**ФОРМИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОГО МЫШЛЕНИЯ В ОБЩЕСТВЕ
ЧЕРЕЗ ОПЫТ ЖЕНЩИН-РУКОВОДИТЕЛЕЙ**

**FORMATION OF INNOVATIVE THINKING IN SOCIETY THROUGH THE
EXPERIENCE OF FEMALE LEADERS**

Jabborova Sayyoraxon Muhammadqobilovna

(o'qituvchi, Andijon davlat pedagogika instituti)

Isaboyeva Saidaxon Muxammad soli qizi

(talaba, Andijon davlat pedagogika instituti)

Mamajonova Zoxida Alisher qizi

(talaba, Andijon davlat pedagogika instituti)

Tojimuhammadova Shamsiya Muxammadjon qizi

(talaba, Andijon davlat pedagogika instituti)

Annotatsiya

Ushbu maqolada ayol rahbarlarning boshqaruv tajribasi va ularning jamiyatda innovatsion fikrni shakllantirishdagi o'rnini tahlil qilinadi. Tadqiqotda ayol rahbarlarning ijodiy yondashuvi, empatiyaga asoslangan boshqaruv uslublari hamda ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyati orqali yangicha qarashlarni rivojlantirish jarayoni yoritilgan. Maqolada innovatsion madaniyatni shakllantirishda ayol rahbarlarning hissi, ularning rahbarlikdagi yumshoqlik va hamkorlik tamoyillari bilan uyg'unligi ilmiy asosda izohlangan. Natijada ayol rahbarlarning boshqaruvdagi faol roli jamiyatda yangicha fikrlash, tashabbuskorlik va innovatsion g'oyalarni rag'batlantirishning muhim omili sifatida qayd etiladi.

Kalit so'zlar

ayol rahbar, innovatsion fikr, boshqaruv, jamiyat, ijodkorlik.

Аннотация

В данной статье анализируется опыт женщин-руководителей и их роль в формировании инновационного мышления в обществе. Рассматриваются особенности женского лидерства, основанного на эмпатии, сотрудничестве и творческом подходе к управлению. Особое внимание уделено влиянию женских лидеров на развитие инновационной культуры и внедрение новых идей через социальные сети и профессиональные сообщества. Результаты исследования

показывают, что женское лидерство способствует активизации инновационного потенциала и развитию социально устойчивых управленческих моделей.

Ключевые слова

женщина-лидер, инновационное мышление, управление, общество, креативность.

Annotation

This article examines the experience of female leaders and their role in shaping innovative thinking within society. It explores leadership approaches based on empathy, collaboration, and creativity, highlighting how women leaders contribute to the development of an innovation-oriented culture. The study emphasizes the influence of female leadership in promoting new ideas, enhancing cooperation, and inspiring progressive social transformation through both institutional and digital platforms. The results demonstrate that women's leadership plays a vital role in fostering innovation, initiative, and sustainable management practices.

Keywords

female leader, innovative thinking, leadership, society, creativity.

Zamonaviy jamiyatda innovatsion fikrlash — taraqqiyotning asosiy omillaridan biridir. Insonlarning yangicha fikrlashi, ijodiy yondashuvi va muammolarga noodatiy echim topish qobiliyati har bir sohada rivojlanish uchun zarur. Ayniqsa, boshqaruv tizimida bu jarayon muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda ayol rahbarlar sonining ortib borishi, ularning turli sohalardagi muvaffaqiyatlari jamiyatda yangicha tafakkurni shakllantirishga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

Ayol rahbarlar odatda boshqaruvda empatiya, sabr-toqat, hamkorlik, ijodkorlik kabi insoniy qadriyatlarni ustuvor qo'yadilar. Shu jihatdan, ular rahbarlik faoliyatida yangilik kiritish, innovatsion muhit yaratish va ijodiy jamoa shakllantirishda muhim o'rin tutadilar.

Bugungi kunda jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida innovatsion fikrning roli tobora oshib bormoqda. Innovatsion qarashlar va yangicha yondashuvlar nafaqat korxona va tashkilotlar darajasida, balki butun jamiyatda raqamli transformatsiya va ta'lim jarayonlarida muhim o'rin tutadi. Ayol rahbarlarning boshqaruv strategiyalari, ularning kommunikasiyasi va jamoaviy ish uslublari ijtimoiy tarmoqlarda keng muhokama qilinib, ommaviy fikrni shakllantirishga ta'sir ko'rsatmoqda. Ushbu maqola ijtimoiy tarmoqlardan olingan ma'lumotlar va ilmiy manbalarni integratsiyalab, maktabgacha ta'lim sohasida hamda kengroq jamiyatda innovatsion fikr qanday shakllanayotgani haqida xulosalar beradi.

Ayol rahbarlarning boshqaruvdagi o'рни va ularning jamiyatga ta'siri

Zamonaviy dunyoda ayollar faqat oilaviy va ijtimoiy sohada emas, balki iqtisodiy, siyosiy va ma'naviy hayotda ham faol ishtirok etmoqda. Ularning rahbarlik lavozimlaridagi soni yildan-yilga ortib bormoqda. Ayol rahbarlarning boshqaruv tizimidagi muvaffaqiyati, ularning o'ziga xos fazilatlari — sabr-toqat, mas'uliyat, empatiya va muloqotga ochiqlik bilan chambarchas bog'liqdir. Shu jihatlar ayol rahbarlarni nafaqat samarali boshqaruvchi, balki jamiyatda innovatsion fikrning rivojlanishiga turtki beruvchi shaxs sifatida ko'rsatadi. Ayol rahbarlar odatda jamoada iliq muhit yaratishga, xodimlar o'rtasida o'zaro hurmatni shakllantirishga e'tibor qaratadilar. Bu esa ijodiy g'oyalarni qo'llab-quvvatlash, yangi tashabbuslarni ilgari surish va innovatsion loyihalarni amalga oshirish uchun qulay sharoit yaratadi. Ayol rahbarning bunday yondashuvi inson omiliga asoslangan boshqaruv modelini yuzaga keltiradi. Ayol rahbarlar o'z tajribalari orqali jamiyatda ijobiy o'zgarishlar yaratib, insonlarning fikrlash tarziga ham ta'sir o'tkazadilar. Ularning qaror qabul qilishdagi aniqligi, hissiyot bilan aqlni uyg'unlashtirgan yondashuvlari boshqalar uchun o'rnak bo'ladi. Ayniqsa, ta'lim tizimida faoliyat yuritayotgan ayol rahbarlarning tajribasi yosh avlodda innovatsion tafakkurni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ayol rahbarlar faoliyatida innovatsion fikrning ahamiyati

Innovatsion fikrlash – bu mavjud muammoga yangicha yondashuv topish, yangilik yaratish yoki mavjud jarayonni takomillashtirish qobiliyatidir. Har bir jamiyatning rivojlanishi innovatsiyalarga tayanadi, shuning uchun ayol rahbarlar o'z jamoalarida yangilik yaratishga intilish, o'zgarishlarga ochiqlik va ijodkorlikni rag'batlantirish orqali bu jarayonni kuchaytiradi. Ayol rahbarlar ko'pincha boshqaruvda transformatsion yetakchilik uslubini qo'llaydilar. Bu uslubda rahbar jamoani ilhomlantiradi, o'zgarishlar sari yetaklaydi va xodimlarning shaxsiy rivojlanishiga imkon yaratadi. Ayol rahbarlar aynan shu xususiyatlari bilan innovatsion fikrlarni ilgari surish va amaliyotga joriy etishda muhim o'rin tutadilar. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ayollar boshchiligidagi jamoalarda yangiliklar tezroq paydo bo'ladi, chunki bunday rahbarlar xodimlarning fikrini tinglaydi, har bir a'zoni jarayonga jalb etadi. Boshqaruvdagi bu demokratiya va hamkorlik muhitida ijodiy fikrlash kuchayadi.

Ayol rahbarlarning boshqaruv uslublarida innovatsion yondashuvlar

Ayol rahbarlarning boshqaruv uslublarida bir nechta muhim innovatsion jihatlar mavjud:

1. Empatiyaga asoslangan boshqaruv — rahbar o'z jamoasi a'zolarining hissiyotlarini tushunadi, ularning holatini inobatga olgan holda qaror qabul qiladi. Bu, ayniqsa, maktabgacha ta'lim muassasalarida muhim, chunki pedagogik jamoada ruhiy muhit barqaror bo'lishi ta'lim sifatiga bevosita ta'sir qiladi.

2. O'zgarishlarga ochiqlik — ayol rahbarlar yangiliklardan cho'chimaydi, aksincha ularni joriy etish uchun imkoniyat sifatida ko'radi. Masalan, zamonaviy axborot

texnologiyalaridan foydalanish, innovatsion dars metodikalarini qo'llash maktabgacha ta'lim muassasalarida samaradorlikni oshiradi.

3. Hamkorlikka asoslangan yetakchilik — ayol rahbarlar o'z jamoalarida o'zaro hurmat, ishonch va birdamlik muhitini yaratadi. Bunday muhitda har bir xodim o'z fikrini bemalol bildira oladi, bu esa yangi g'oyalarning paydo bo'lishiga olib keladi.

4. Ijtimoiy mas'uliyat va adolat — ayol rahbarlar jamiyat oldidagi mas'uliyatni chuqur his qiladilar. Ular o'z faoliyatida nafaqat tashkilot manfaatlarini, balki ijtimoiy adolat, inson qadri, hamkorlik kabi qadriyatlarni ham ilgari suradilar.

Bu jihatlar ayol rahbarlarning boshqaruv jarayonidagi muvaffaqiyatini ta'minlabgina qolmay, balki jamiyatda yangicha fikrlash, ijodkorlik va yangilikka ochiqlikni shakllantiradi.

Maktabgacha ta'lim tizimida ayol rahbarlar tajribasining roli

Maktabgacha ta'lim tizimida rahbarlarning aksariyati ayollardir. Bu sohada ularning roli beqiyosdir, chunki ular bolalar tarbiyasi va ta'limida nafaqat bilim beruvchi, balki innovatsion yondashuvlarni tatbiq etuvchi yetakchilar sifatida faoliyat yuritadilar.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida innovatsion fikrni shakllantirish uchun ayol rahbarlar quyidagi yo'nalishlarda ish olib boradilar:

- * Pedagoglar o'rtasida ijodiy muhit yaratish, ilg'or tajribalarni almashish tizimini yo'lga qo'yish;

- * O'quv jarayoniga zamonaviy texnologiyalarni kiritish (multimedia vositalari, raqamli dars ishlanmalari, interaktiv o'yinlar va boshqalar);

- * Tarbiyachilarni yangi pedagogik yondashuvlarga o'rgatish, ularning malakasini oshirish;

- * Ota-onalar bilan hamkorlikda bolalarning ijodiy fikrlashini rivojlantiruvchi loyihalarni amalga oshirish.

Bunday faoliyat natijasida ta'lim muassasalarida yangilik yaratishga qiziqish ortadi, pedagoglar o'z tashabbuslarini ilgari suradilar, bolalar esa o'rganish jarayonida erkin fikrlashni o'zlashtiradilar.

Ayol rahbarlarning jamiyatdagi innovatsion yetakchilik modeli

Bugungi kunda jamiyatda ayol rahbarlarning obro'-e'tibori ortib bormoqda. Ular faqat tashkilot yoki muassasa miqyosida emas, balki kengroq ijtimoiy sohalarda ham o'z yetakchilik tajribasini namoyon etmoqdalar. Ayol rahbarlar nafaqat boshqaruvchi, balki jamiyatda o'zgarishlar kirituvchi, yangilik tashabbuskori sifatida namoyon bo'lishmoqda. Innovatsion jamiyatni shakllantirish uchun zarur bo'lgan eng muhim omil – bu inson resursining sifatidir. Ayol rahbarlar aynan shu sohada o'z hissasini qo'shadi, chunki ular jamiyatni nafaqat iqtisodiy, balki ma'naviy va madaniy jihatdan ham boyitadi.

Ayol rahbarlar va innovatsiya munosabati bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ayollar yetakchiligi tashkilotlarda ijodiy muhitni rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, Nature va boshqa ilmiy jurnallarda chop etilgan tadqiqotlar ayol rahbarlar bilan boshqariladigan tashkilotlarda innovatsion faoliyat yuqori ekanini ko'rsatgan. Shu bilan birga, Harvard Business Review va World Economic Forum kabi manbalar ayol rahbarlarning inklyuziv va transformatsion uslublari xodimlarning tashabbuskorligini rag'batlantirishini qayd etadi.

Ijtimoiy tarmoqlarda ayol rahbarlar haqidagi asosiy mavzular

1. Hamkorlik va qo'llab-quvvatlash: Ayol rahbarlar jamoalarda ko'proq hamkorlikka va ochiq muloqotga urg'u beradilar.
2. Empatiya va qayg'urish: Ularning kommunikatsiyasi xodimlar va hamkorlar bilan emotsional bog'lanishni mustahkamlaydi.
3. Mentorlik va tarmoq yaratish: LinkedIn va boshqa platformalarda ayol rahbarlar tajriba almashish va mentoringni faol ravishda olib boradilar.
4. Inklyuziv qarorlar: Qaror qabul qilish jarayonida turli qarashlarni hisobga olish tashkilot ichida yangiliklar paydo bo'lishini ta'minlaydi.
5. Innovatsion odatlarni targ'ib qilish: Ko'plab postlar va maqolalarda ayol rahbarlar o'z jamoalarida eksperimentlar va kichik 'pilot' loyihalarni qo'llab-quvvatlaydi.

XULOSA

Ushbu maqola ayol rahbarlarning boshqaruv uslublari orqali jamiyatda innovatsion fikr qanday shakllanayotganini ko'rsatdi. Ayol rahbarlar inklyuziv, hamkorlikka asoslangan va empatik yondashuvlar orqali pedagoglar va jamoalar ichida ijodiy muhitni rivojlantirishga hissa qo'shadilar. Maktabgacha ta'lim kontekstida bu yondashuvlar bolalar uchun yangi pedagogik amaliyotlarni joriy etish va ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi. Kelajakda ayol rahbarlarning rolini yanada kuchaytirish uchun tizimli treninglar, siyosiy qo'llab-quvvatlash va resurslar taqdim etilishi lozim. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ayol rahbarlar ko'pchilikni tashkil qiladi va ularning boshqaruv uslublari bevosita pedagogik muhitga ta'sir etadi.

Ijtimoiy tarmoqlarda tarqalgan g'oyalar asosida maktabgacha ta'lim muassasasida quyidagi yondashuvlar innovatsion fikrni rag'batlantiradi:

- Pedagoglar bilan ochiq fikr almashish va ijodiy dars rejalari ishlab chiqish.
- Jamoaviy loyiha va 'mini-eksperiment'lar orqali pedagoglarning tashabbuslarini sinash.
- Farzandlar bilan o'yin orqali o'rganishni qo'llab-quvvatlash va o'yinok pedagogik metodlarni joriy etish.

Bu yondashuvlar ayol rahbarlarning empatik va qo'llab-quvvatlovchi boshqaruv uslubi bilan uyg'unlashganda muvaffaqiyatga erishadi. Sintez qilingan manbalar va ijtimoiy tarmoqlar tahlili shuni ko'rsatdiki, ayol rahbarlar innovatsion fikr hosil bo'lishida katalizator bo'lib xizmat qiladi. Ilmiy tadqiqotlar (Nature, ResearchGate

maqolalari) ayol rahbarlik va innovatsiya o'rtasida ijobiy bog'liqlikni tasdiqlaydi. Ijtimoiy tarmoqlar esa bu nazariy g'oyalarni amaliy misollar va hayotiy holatlar orqali mustahkamlaydi.

Maktabgacha	ta'lim	muassasiga	tavsiyalar:
1. Rahbarlar uchun mentorlik va professional rivojlanish dasturlarini yo'lga qo'ying.			
2. Ijodiy va sinov-eksperimentlarga imkon beruvchi kichik grant yoki ichki loyiha tizimini	tashkil		qiling.
3. Ijtimoiy tarmoqlarda samarali kommunikatsiya orqali muvaffaqiyatli amaliyotlarni ommalashtiring.			
4. Inklyuziv qaror qabul qilishni rag'batlantirish uchun jamoaviy muhokama va fikr almashishni tartibga soling.			

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch.* – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Mirziyoyev Sh.M. *Yangi O'zbekiston strategiyasi.* – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning *‘‘2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi’’* to'g'risidagi Farmoni. – 2022-yil 28-yanvar.
4. Abdullaeva N., Jo'rayeva M. *Ayollarning ijtimoiy faolligi va ularning jamiyatdagi roli.* – Toshkent: Fan, 2020.
5. Rasulova G. *Ayol rahbarlar faoliyatida innovatsion yondashuvlar.* – ‘‘Ta'lim va innovatsiya’’ ilmiy jurnali, №3, 2023.
6. Qodirova D. *Maktabgacha ta'lim tizimida ayol rahbarlarning yetakchilik kompetensiyalari.* – Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy to'plami, 2022.